

KORUPCIJOS PREVENCIJOS VŠĮ KELMĖS LIGONINĖJE 2020 – 2021 METŲ PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešosios įstaigos Kelmės ligoninės (toliau – Ligoninės) korupcijos prevencijos programos (toliau – Programa) 2020 – 2021 metais tikslas, užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevencijos ir kontrolės sistemą Ligoninėje.

2. Korupcijos prevencijos programa parengta vadovaujantis Lietuvos respublikos korupcijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015 – 2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015 – 2025 metų programos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. sausio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2015 m. gruodžio 10 d. įsakymu Nr. V-1433 „Dėl šakinės korupcijos prevencijos sveikatos sistemoje 2015 – 2019 m. programos patvirtinimo“.

3. Programoje naudojamos sąvokos:

Korupcija – bet koks valstybės tarnautojo ar jam prilyginto asmens elgesys, neatitinkantis jiems suteiktų įgaliojimų ar nustatytų elgesio standartų, ar tokio elgesio skatinimas siekiant naudoti sau ar kitiems asmenims ir taip pakenkiant asmens ir valstybės interesams.

Korupcinio pobūdžio teisės pažeidimai – korupcinio pobūdžio nusikalstama veikla ir jai tapatūs pagal pobūdį, tačiau mažiau pavojingi teisės pažeidimai, už kuriuos numatyta administracinė, drausminė ar kitokia teisinė atsakomybė.

Korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos – kyšininkavimas, tarpininko kyšininkavimas, papirkimas, kitos nusikalstamos veiklos, jeigu jos padarytos viešojo administravimo sektoriuje arba teikiant viešąsias paslaugas siekiant sau ar kitiems asmenims naudoti: piknaudžiavimas tarnybine padėtimi arba įgaliojimų viršijimas, piknaudžiavimas oficialiais įgaliojimais, dokumentų ar matavimo priemonių suklastojimas, sukčiavimas, turto pasisavinimas ar iššvaistymas, tarnybos paslapties atskleidimas, komercinės paslapties atskleidimas, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimas, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimas, kišimasis į valstybės tarnautojo ar viešojo administravimo funkcijas atliekančio

asmens veiklą ar kitos nusikalstamos veikos, kai tokių veikų padarymu siekiama ar reikalaujama kyšio, papirkimo arba nuslėpti ar užmaskuoti kyšininkavimą ar papirkimą.

Viešoji paslauga – valstybės ar savivaldybių kontroliuojamų juridinių asmenų veikla teikiant asmens socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas.

Įstaigos vadovas – viešosios įstaigos, kurios vienas iš steigėjų yra valstybė ar savivaldybės institucija ar įstaiga, vadovas.

Asmenys dirbantys valstybinėje tarnyboje – asmenys, dirbantys viešosiose įstaigose, kurios gauna lėšų iš Lietuvos valstybės ar savivaldybių biudžetų ir fondų, ir turintys administravimo įgaliojimus.

4. Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas. Programa įgyvendinama pagal VšĮ Kelmės ligoninės direktoriaus įsakymu patvirtintą Programos įgyvendinimo priemonių planą (toliau – Priemonių planas). Programos įgyvendinimą koordinuoja VšĮ Kelmės ligoninės direktoriaus įsakymu paskirtas darbuotojas, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

II. PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

5. Korupcijos prevencijos programos tikslas:

5.1. kryptingai vykdyti korupcijos prevencijos politiką;

5.2. užtikrinti kuo skaidresnę ir atviresnę Ligoninės ir jos darbuotojų veiklą;

5.3. sukurti skaidrią ir prieinamą sveikatos priežiūros sistemą Ligoninėje;

5.4. užtikrinti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo draudžiamiesiems privalomuoju sveikatos draudimu skaidrumą;

5.5. užtikrinti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

5.6. užtikrinti sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir ekonominio veiksmingumo kontrolę;

5.7. nustatyti ir patvirtinti bendruosius principus ir kriterijus, pagal kuriuos medicinos pagalbos priemonės ir vaistai būtų perkami laikantis viešųjų pirkimų įstatymo ir jo sudarytų sutarčių nuostatų;

5.8. tobulinti sveikatos sistemos informacinę sistemą;

5.9. sukurti visiems prieinamą informacijos apie mokamas ir nemokamas sveikatos priežiūros paslaugas sistemą;

5.10. užtikrinti korupcijos prevencijos Ligoninėje priemonių taikymą ir tikrinimą šios programos priemonių įgyvendinimo administravimą bei kontrolę;

5.11. neišvengiamos atsakomybės už neteisėtus veiksmus principo įgyvendinimas;

5.12. ugdyti bendrą antikorupcinę kultūrą.

6. Korupcijos prevencijos programos uždaviniai:

6.1. parengti ir vykdyti Programos įgyvendinimo priemonių planą;

6.2. didinti Ligoninės veiklos procedūrų skaidrumą ir aiškumą;

6.3. teikti informaciją pacientams;

6.4. ugdyti darbuotojų sąžiningumą, patikimumą, lojalumą;

6.5. motyvuoti visuomenę elgtis sąžiningai, pranešti apie korupciją;

6.6. sudaryti lengvai prieinamas sąlygas pacientams pranešti apie galimą korupcijos pasireiškimą Ligoninėje;

6.7. kurti antikorupcinę aplinką;

6.8. užtikrinti viešųjų pirkimų skaidrumą;

6.9. tinkamai reaguoti į skundus dėl galimos korupcinio pobūdžio veiklos Ligoninėje;

6.10. bendradarbiauti korupcijos prevencijos ir kontrolės klausimais su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriumi.

III. GALIMYBIŲ KORUPCIJOS PRIELAUDŲ LIGONINĖJE ANALIZĖ

7. Korupcijos reiškiniai sveikatos sistemoje yra vieni iš pavojingiausių socialinių reiškinių, keliančių grėsmę žmogaus teisėms, iškreipiantys socialinį teisingumą ir keliantys pavojų visuomenės moralei.

8. Korupcijos prielaidų analizė:

8.1. Socialinės: visuomenėje išsaknyjęs pakantumas korupcijai ir jos toleravimas; visuotinio pilietiškumo stoka; savo, kaip paciento, teisių ir pareigų neišmanymas ar nesidomėjimas jomis;

8.2. Teisinės: įstatymų bei įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų kokybės trūkumai, tam tikrais atvejais lemiantys teisės aktų kolizijas, dviprasmybės; kokybės sistemų ir reglamentų stoka;

8.3. Ekonominės: maži sveikatos sistemos darbuotojų atlyginimai neužtikrina oraus pragyvenimo lygio ir skatina ieškoti papildomų pajamų;

8.4. Vadybinės: sveikatos struktūros sudėtingumas ir trūkumai; priemonių atskirų sveikatos sistemos subjektų (viešųjų ir privačių) sąžiningai konkurencijai užtikrinti stoka;

8.5. Specifinės: didelis sveikatos specialistų trūkumas, pasiskirstymo netolygumas. Didžiausia asmens sveikatos priežiūros specialistų koncentracija – didžiuosiuose Lietuvos miestuose, todėl rajonuose (tarp jų ir Kelmės r.) jų trūksta (dėl didmiesčių teikiamų privalumų, lyginant su rajonu; sąlyginai mažesnės savirealizacijos galimybės ir kt.). Dalis specialistų emigruoja į kitas šalis (dėl geresnio darbo užmokesčio, kitų socialinių garantijų, naujų profesinių galimybių, bendros visuomenės kultūros ir kt.). tie patys sveikatos priežiūros specialistai dirba ir privačiose ir viešose asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

IV. LIGONINĖS VEIKLOS SRITYS, KURIOSE GALIMA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ

9. Veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, įvertinimą teisės aktų nustatyta tvarka atlieka įstaigos vadovo įgaliotas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

10. Ligoninės veiklos sritys, kuriose galimas korupcijos pasireiškimas:

10.1. prekių ir paslaugų viešieji pirkimai;

10.2. neoficialūs mokėjimai teikiant asmens sveikatos priežiūros paslaugas;

10.3. kompensuojamųjų vaistinių preparatų ir medicinos pagalbos priemonių skyrimas;

10.4. veikla, susijusi su nedarbingumo pažymėjimų ir kitų pažymų išdavimu;

10.5. laukimo eilės pas gydytojus;

10.6. konkursai eiti pareigas.

11. Korupcijos pasireiškimo tikimybės Ligoninės veiklos srityje nustatymas Programos įgyvendinimo Priemonių plane. Nustatinėjant korupcijos pasireiškimo tikimybę, atsižvelgiant į nagrinėjamą laikotarpį bei aktualumą, gali būti analizuojamos ne visos numatytos veiklos sritys, analizuojamos gali būti ir kitos neįvardintos Ligoninės veiklos sritys.

V. GALIMOS KORUPCIJOS LIGONINĖJE PASĖKMĖS

12. Nevykdant veiksmingos ir kryptingos korupcijos prevencijos politikos Ligoninėje, korupcijos reiškiniai gali pažeisti visuomeninius santykius sveikatos sistemoje, dėl ko gali:

12.1. pablogėti teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų kokybė, prieinamumas;

12.2. sumažėti sveikatos sistemos veiksmingumas;

12.3. atsirasti socialinė įtampa, kuri mažina pasitikėjimą Ligonine, medikų profesine kompetencija bei visa sveikatos apsaugos priežiūros sistema;

12.4. sumažinti pacientų pasitikėjimą ligoninėje teikiamomis paslaugomis;

12.5. sumažėti Ligoninės konkurencingumas;

12.6. mažėti lėšų panaudojimo efektyvumas.

VI. INFORMAVIMAS APIE GALIMĄ KORUPCINĘ VEIKLĄ

13. Gavus informacijos dėl galimų korupcinių veikų, turinčių nusikalstamos veiklos požymių, nedelsiant informuoti įstaigos vadovą, SAM Korupcijos prevencijos skyrių ir Specialiųjų tyrimų tarnybą sveikatos sistemos įstaigos nustatytais sąlygomis ir tvarka.

VII. KORUPCIJOS PREVENCIJOS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

14. Korupcijos prevencija sveikatos sistemoje – galimos korupcijos priežasčių, sąlygų, aplinkybių atskleidimas ir kryptingas jų mažinimas bei šalinimas, sudarant bei įgyvendinant korupcijos prevencijos programos vykdymo priemonių planą, taip pat poveikis sveikatos sistemos darbuotojams, siekiant atgrasinti nuo galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veikos.

15. Programos įgyvendinimo planas nustato priemones, jų vykdymo terminus ir vykdytojus – Ligoninės darbuotojus.

16. Programos įgyvendinimo kontrolę vykdo Ligoninės direktoriaus paskirtas asmuo, atsakingas už korupcijos prevenciją ir kontrolę.

VIII. VISUOMENĖS ĮTRAUKIMAS Į KORUPCIJOS PREVENCIJOS LIGONINĖJE PROGRAMOS ĮGYVENDINIMĄ

17. Norint į Ligoninės korupcijos prevencijos programą įtraukti ir visuomenę, reikia:

17.1. skatinti glaudesnę ir aktyvesnę medikų bendradarbiavimą su visuomene, ugdant visuomenės narių pilietinę sąmonę ir nepakantumą negerovėms;

17.2. ugdyti antikorupcinę kultūrą (visuomenės ir tarp jų ligoninės darbuotojų antikorupcinis švietimas, ugdymas bei visuomenės nepakantumo korupcijai skatinimas);

17.3. skatinti darbuotojus bei kitus asmenis pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti) teikiant sveikatos priežiūros paslaugas;

17.4. sudaryti sąlygas telefonu, anonimiškai pranešti apie korupcinius teisės pažeidimus (ar mėginimus juos daryti). Analizuoti surinktą informaciją iš pacientų.

17.5. vykdyti visuomenines anketines apklausas arba kitais būdais reguliariai vertinti Ligoninės korupcijos prevencijos programos veiksmingumą.

IX. KORUPCINIŲ TEISĖS PAŽEIDIMŲ TYRIMAS

18. Siekiant veiksmingo korupcinių teisės pažeidimų tyrimo, būtina:

18.1. sudaryti sąlygas įstaigos darbuotojams, kitiems visuomenės piliečiams anonimiškai pranešti vadovybei savo įtarimus dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos;

18.2. reguliariai tirti skundus, pranešimus dėl galimų korupcijos atvejų bei vertinti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos. Išsamiai ir objektyviai analizuoti pagrįstus įtarimus dėl įstaigos darbuotojų korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos ir atlikti savo kompetencijos tyrimus;

18.3. išaiškinus ar pasitvirtinus informacijai apie korupcijos faktą bei esant įtarimui dėl galimos korupcinio pobūdžio nusikalstamos veiklos, nustatyta tvarka informuoti administraciją.

18.4. bendradarbiauti su korupcinius nusikaltimus tiriančiomis valstybės institucijomis.

X. SIEKIAMŲ REZULTATŲ IR VERTINIMO KRITERIJAI

19. Korupcijos prevencijos programa Ligoninėje siekiama tokių rezultatų:

19.1. sumažinti korupcinio pasireiškimo tikimybę;

19.2. padidinti nepakantumą korupcijai;

19.3. pagerinti korupcijos prevencijos Ligoninėje organizavimą;

19.4. padidinti visuomenės pasitikėjimą teikiamomis paslaugomis Ligoninėje.

XI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Ši programa įsigalioja nuo jos patvirtinimo dienos.

21. Programos įgyvendinimo Priemonių planas yra neatskiriama šios Programos dalis.

22. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas gali būti peržiūrimi, papildomi, esant reikalui keičiami visą Programos įgyvendinimo laikotarpį.